

Ο θεσμός του Συμβούλου Σχολικής Ζωής: Δυνατότητες και περιορισμοί

2^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας

Δρ. Ελευθερία Ζάγκα

zagaeleuth@yahoo.gr

Τα θεσμικά κείμενα

- Οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (Α' 111) : Γενική περιγραφή του θεσμού – διαδικαστικά ζητήματα
- ΦΕΚ 4183/28-09-2020 : Αναλυτικότερη περιγραφή του ρόλου και των αρμοδιοτήτων ενός / μίας Συμβούλου Σχολικής Ζωής
- Σειρά επιμορφωτικών δράσεων: Συνεργασία 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. – 1^{ου} – 2^{ου} ΚΕ.Σ.Υ., κυρίως με τη μορφή εργαστηρίου για την ανάλυση – συζήτηση μελετών περίπτωσης με τη συνδρομή σχολικών ψυχολόγων

Ο ρόλος του/ της Συμβούλου Σχολικής Ζωής σε γενικές γραμμές (Άρθρο 38 ν. 4692/2020)

Παρεμβαίνει, καθοδηγεί και ενημερώνει μαθητές, γονείς και κηδεμόνες σε θέματα **παιδαγωγικής** αντιμετώπισης ζητημάτων

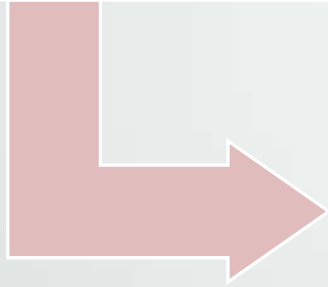
Συμβάλλει στην **καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης** μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας

Λειτουργεί **συμπληρωματικά και ενισχυτικά** προς τους υφιστάμενους θεσμούς υποστήριξης των σχολικών μονάδων

Δεν υποκαθιστά αρμοδιότητες του Σ.Δ. του Διευθυντή, του Σ.Ε.Ε. ή αρμοδιότητες υπερκείμενων σχολικών δομών υποστήριξης

Και επίσης

Βρίσκεται σε άμεση
επικοινωνία με
μαθητές/
εκπαιδευτικούς/
γονείς

Ενεργεί όποτε του
ζητηθεί ή / και
αυτόβουλα

Συνεργάζεται με τις
υποστηρικτικές
δομές και ζητά την
υποστήριξή τους

Αναλυτικότερη περιγραφή (Υ.Α.: ΦΕΚ 4183/28-09-2020)

Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του/ της Συμβούλου Σχολικής Ζωής

Η συμβουλευτική καθοδήγηση μαθητών/ τριών γονέων σε θέματα όπως: η διευθέτηση κρίσεων, η πρόληψη ακραίων συμπεριφορών, η διαχείριση μαθησιακών δυσκολιών, η μετάβαση στη βαθμίδα, η συμπερίληψη, κ.λπ.

Η ενθάρρυνση και ενίσχυση της επικοινωνίας του σχολείου με την οικογένεια και με την ευρύτερη κοινότητα

Η υλοποίηση προγραμμάτων, δράσεων, κ.λπ. με στόχο τη διαχείριση κρίσεων, δηλαδή την πρόληψη κάθε τύπου αντικοινωνικών συμπεριφορών, την ενίσχυση μαθητών με ιδιαίτερες μαθησιακές ή συναισθηματικές δυσκολίες, την υποστήριξη αυτών και των οικογενειών τους κ.ά., καθώς και των μαθητών/ τριών με ιδιαίτερες ικανότητες, κλίσεις και ταλέντα.

Ο/ Η Σύμβουλος Σχολικής Ζωής

Επιτελεί έργο συμβουλευτικού και προληπτικού χαρακτήρα με παιδαγωγικό – κοινωνικό περιεχόμενο για την αντιμετώπιση προβλημάτων στο σχολείο

Συνεργάζεται με τους/ τις Συμβούλους Σχολικής Ζωής όμορων σχολείων, έπειτα από ενημέρωση του/ της Σ.Ε.Ε. που έχει την παιδαγωγική ευθύνη του σχολείου

Συνεργασία

Ειδικά για τα ΕΠΑ.Λ. προβλέπεται

- Η συνεργασία του/της ΣΣΖ με τους/τις «Συμβούλους Καθηγητές/τριες» που υποστηρίζουν τους/ τις μαθητές/τριες της Α΄ τάξης Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) στο πλαίσιο της Πράξης «Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑ.Λ. - Υποστήριξη σχολικών μονάδων ΕΠΑ.Λ.».

Ο ρόλος του/της Συμβούλου Καθηγητή/τριας στα ΕΠΑ.Λ.

- Να **υποδεχθεί και να στηρίξει** τους νεοεισερχόμενους μαθητές, ώστε η προσαρμογή τους στο σχολικό περιβάλλον να είναι ομαλή και ευχάριστη.
- Να συμβάλλει στη βελτίωση σχέσεων εκπαιδευτικών – μαθητών, στην αποφυγή συγκρούσεων, στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης και βελτίωσης του σχολικού κλίματος
- Η δημιουργία «γέφυρας» επικοινωνίας και συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς
- Να συμβάλλει στην αυτό-βελτίωση του ίδιου του εκπαιδευτικού και στην αναβάθμιση του έργου που προσφέρει

Κι επίσης

- Ο εντοπισμός προβλημάτων που αναστέλλουν τη γνωστική πρόοδο των μαθητών
- Η παρέμβαση με παραπομπή μαθητών / γονέων σε δομές, όπως το ΚΕΣΥ, σε περιπτώσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα (π.χ. μη διαγνωσμένες μαθησιακές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά, κλπ.) και η δικτύωση του σχολείου και των οικογενειών των μαθητών με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και τις δομές συμβουλευτικής της κοινότητας
- Η συνεργασία των σχολικών μονάδων για την ανταλλαγή εμπειριών

Συμπερασματικά

- Από τα θεσμικά κείμενα για τον/ την Σύμβουλο Σχολικής Ζωής
- Από τη συνανάγνωση των θεσμών του ΣΣΖ και του/της Συμβούλου Καθηγητή / τριας στα ΕΠΑ.Λ. προκύπτουν διαφορές κυρίως σε διαδικαστικά ζητήματα (προσδιορισμός του χρόνου συναντήσεων, διάρκειας, κ.λπ.) αλλά και πολλές ομοιότητες ως προς τους ρόλους και τις αρμοδιότητες

Ο θεσμός του ΣΣΖ

- Στοχεύει:
- Στην οικοδόμηση συνεργασίας και θετικού κλίματος
- Στην **πρόληψη, παραπομπή και διασύνδεση** των μελών της κοινότητας και των υποστηρικτικών δομών
- **ΔΕΝ** αφορά την αντιμετώπιση **ΟΛΩΝ** των προβλημάτων από τους/τις ίδιους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς, παρά μόνο αυτών που μπορούν να ελεγχθούν με παιδαγωγικά μέσα.

Σύμβουλος Σχολικής ζωής: Τι μπορώ και τι πρέπει να κάνω;

Μου μεταφέρουν / Εντοπίζω ένα πρόβλημα

Κάνω μια πρώτη ταξινόμηση του είδους του προβλήματος / αξιολογώ τη βαρύτητά του

Είναι πρόβλημα μεμονωμένο;
Αφορά μονάδα/ες ή ομάδες μαθητών/ τριών (π.χ. ένα ολόκληρο τμήμα)

Εμφανίζεται πρώτη φορά; Είναι επαναλαμβανόμενο;

Αναρωτιέμαι ...είναι παιδαγωγικά διαχειρίσιμο;

Συζητώ με τον/ την Διευθυντή/ τρια / ή και τον Σύλλογο Διδασκόντων / ουσών/ αποφασίζουμε/ προτείνουμε δράσεις / τρόπους επίλυσης με παιδαγωγικά μέσα

Για προβλήματα που εκφεύγουν της παιδαγωγικής διαχείρισης:

Ενημερώνω/ Ζητώ τη συνδρομή του/της Συντονιστή/τριας Εκπαιδευτικού έργου/ ζητώ τη βοήθεια των υποστηρικτικών δομών (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, άλλες παρόμοιες δομές)

Ταξινομίες προβλημάτων με βάση την πρότερη εμπειρία από την εφαρμογή του θεσμού

- **Άξονας 1:** Προβλήματα επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης των μαθητών/τριών
- **Άξονας 2:** Ζητήματα βίας και εκφοβισμού
- **Άξονας 3:** Προβλήματα στενού και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος
- **Ειδικές περιπτώσεις, συχνά ακραίας μορφής**

Ενδεικτικές ερωτήσεις που ίσως είναι χρήσιμες

- Τι είδους πρόβλημα αναδύεται από τη συμπεριφορά που θεωρούμε αποκλίνουσα; (π.χ. πρόβλημα κοινωνικοποίησης, συνθηκών περιβάλλοντος, κ.ά.)
- Ποιες άλλες πληροφορίες θα μας ήταν χρήσιμες για να κατανοήσουμε το περιστατικό;
- Τι θα ρωτούσαμε τον/την συγκεκριμένο/η μαθητή/ρια;
- Με ποιον τρόπο πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί είτε εντός σχολικού πλαισίου είτε ευρύτερα το ζήτημα που ανακύπτει και πώς θα μπορούσε να συμβάλει το σχολείο; (πχ. με κάποια παραπομπή ενδεχομένως)
- Με ποιον/ους θα συνεργαζόμασταν για την επίλυση του ζητήματος;
- Πόσο χρονικό διάστημα θα δίναμε για την επίλυση του ζητήματος;
- Πώς θα προσεγγίζαμε την οικογένεια;, κ.λπ.

Μελέτη Περίπτωσης 1

- Ο Ν. είναι μαθητής της Γ΄ γυμνασίου. Μετακόμισε πριν τρία χρόνια και από τότε ζει με τη μητέρα του και τη μεγαλύτερη αδελφή του. Προηγήθηκε το διαζύγιο των γονιών του. Ο πατέρας του Ν. ζει σε άλλη πόλη, με αποτέλεσμα ο Ν. να τον βλέπει σπάνια. Σε συζήτηση μαζί του εξέφρασε τη θλίψη του για το γεγονός ότι δε βλέπει τον πατέρα του όσο συχνά θα ήθελε. Στο σχολείο δηλώνει ότι δεν περνάει καλά, γιατί δεν έχει φίλους. Θεωρεί ότι οι συμμαθητές του δεν τον αποδέχονται, γιατί, καθώς λέει, είναι «ξένος». Ο ίδιος, προκειμένου να αμυνθεί, γίνεται επιθετικός.

Μελέτη περίπτωσης 2

- Μαθήτριά ζει σε περιβάλλον τοξικό: μητέρα αλκοολική με προσωρινή άδεια παραμονής και το φόβο της απέλασης, ο πατέρας αδιάφορος και χωρίς να θέλει να δει την αλήθεια με αποτέλεσμα το ρόλο του πατέρα να τον έχει αναλάβει ο μεγαλύτερος γιος και η μαθήτριά να παρουσιάζει με τάσεις αυτοκτονίας κάνοντας κάθε μέρα βίαιες πράξεις στον εαυτό της. (αυτοτραυματίζεται)

Συνοψίζοντας ...

- Ένας μεγάλος αριθμός προβλημάτων που εμφανίζονται στο σχολείο μπορούν να αντιμετωπιστούν **παιδαγωγικά** με τη συνεργασία των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
- Για υψηλής σοβαρότητας προβλήματα απαιτείται η συνδρομή ειδικών επιστημόνων (ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών, κ.λπ.)
- Σε κάθε περίπτωση, ο ρόλος του Συμβούλου Σχολικής ζωής είναι καθοριστικός
 - ✓ είτε με την ιδιότητα αυτού που αναλαμβάνει να μεταφέρει το πρόβλημα στον Σύλλογο Διδασκόντων και να εισηγηθεί παιδαγωγικούς τρόπους επίλυσης με τη συνεργασία όλων
 - ✓ είτε με την ιδιότητα του **διαμεσολαβητή** μεταξύ της σχολικής μονάδας, του/ της Σ.Ε.Ε. Παιδαγωγικής Ευθύνης και των υποστηρικτικών δομών (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.).

Σας ευχαριστώ
για την προσοχή σας